

Murat Yetkin

Gazeteci tutuklamak son bulmalı

29 Temmuz 2017

Cumhuriyet davasının herkese gazeteci yazar tutuklamalarının yurtta adaletsizliğin, cihanda itibarsızlığın artmaması için son bulması gerektiğini bir kez daha göstermiş olması lazım.

Dün İstanbul 27'inci Ağır Ceza mahkemesindeki duruşmalarının beşinci gününde tutuklu gazeteci meslektaşlarımızın morali yüksekti. Hâkim Abdurrahman Orkun Dağ'ın ara verdiği sırada jandarmaların arasından da olsa arkadaşlarımızla hal hatır sorma fırsatı bulduk.

Kendisi de gayet formda görünüyordu ama Kadri Gürsel "Kilo vermişsin biraz" diye takıldı; en son bir yıl kadar önce görüşmüştük. Biz de Tayfun İçli ile Murat Sabuncu'nun özenle şekil verilmiş sakalına takıldık. Ahmet Şık'ın da morali iyiydi "Herkese selam" diye seslendi sıranın sonundan.

Akşam saatlerinde gazetede çalışırken savcı Hasan Bölükbaşı'nın her üçünün tutukluluğunun da devamını istediği haberi geldi. Üstelik Ahmet Şık'ın "Savunma değil, itham" diyerek verdiği ifade için de suç duyurusunda bulunulmuştu.

Karar açıklandığında 7 tahliye olduğuna bile tam sevinemedik. Çünkü gazetenin İcra Kurulu Başkanı Akın Atalay'a ek olarak üç gazeteci meslektaşımızın, Kadri Gürsel, Ahmet Şık ve Murat Sabuncu'nun tutukluluğu devam ediyor. Bir de Cumhuriyet çalışanı olmadığı halde savcının bu dosyaya eklediği Kemal Aydoğdu adlı öğretmenin tutukluluğu devam ediyordu. Bir sonraki duruşma 11 Eylül'de yapılacak.

Ne yazık ki, gazeteci ve yazar tutuklamalarının muhtemelen bir tür ceza olarak görüldüğü bir dönemdeyiz.

Hükümet için (ve aslında AK Parti'den önceki hükümetler için de) "Bağımsız yargının" işi demek gibi bir kaçış ve bahane bulma noktası var. Bu söyledikleri kâğıt üzerinde doğru ama anca kâğıt üzerinde doğru.

Ve kâğıt üzerindeki doğruluğu ne 15 Temmuz askeri darbe girişimi ardından ilan edilen Olağanüstü Hal dönemiyle, ne 2002'den bu yana devam eden AK Parti iktidarlarıyla sınırlı; onlarca yıldır böyle, giderek de koyulaşiyor.

Yasalarda gerçekten de gazetecileri, yazarları, medya çalışanlarını tutuklu yargılayın diye bir madde yok, karar tamamen -ve normal şartlar altında olması gerektiği gibi- hâkimlere bırakılıyor.

Ama işin bir de fiiliyatta işleyişi var, o da şöyle:
Polis herhangi bir kişi, grup, ya da kuruluş hakkında hazırladığı suçlama dosyasını

getirip savcıya veriyor. Bu aşamada savcının önünde üç seçenek var. Birinci seçenek 'bu sizin işiniz değil, benim işim, gerek duyarsam sizden yardım isterim' demek; yasada yazan da bu aslında. İkinci seçenek polise suç araştırması için teşekkür edip, soruşturmasında bundan da yararlanabileceğini söylemek. Üçüncüsü de 'Vardır polis bir bildiği' deyip aynı dosya üzerinden soruşturmayı başlatmak. Bu da artık o dönem baskın siyasi rüzgara göre şüphelilerin tutuklanması talebi oluyor. Savcının tutuklama talebi hâkimin önüne geldiğinde, hâkimin önünde iki seçenek bulunuyor. Birincisi, sunulan dosyanın içindeki kanıtları incelemek, ondan sonra kabul ya da reddetmek. İkincisi, uzatmadan aynen kabul etmek.

Ne yazık ki hâkim ve savcılar arasında başı ağrımasın diye önüne gelen dosyayı içine ne olduğuna bakmadan aynen kabul edenler var. Olmasa o Ergenekon, Balyoz, Askeri Casusluk, OdaTV davalarında şimdi düzmece olduğu söylenen kanıtlar nasıl kabul görürdü; Fethullahçı olmayanların bazıları da "Neme lazım" diye onay vermedi mi o dönem?

Çünkü Hâkimler ve Savcılar Kurulu'nun başında Adalet Bakanı bulunuyor, 16 Nisan referandumundan sonra da hâkim ve savcılarının tayin, terfi, disiplin işlerine bakan o kuruldaki siyasi otorite ağırlığı, yürütme yetkilerinin Cumhurbaşkanında toplanmasıyla artmış bulunuyor. Kimi yargı mensupları için de bu adalet meselesi olmaktan çıkıp ne yazık ki istikbal ve kariyer meselesine dönüşebiliyor.

İşte bu işleyiş sonucu, örneğin Cumhuriyet iddianamesini ilk hazırlayan savcı Murat İnam'ın daha sonra "FETÖ üyeliği" şüphesiyle açığa alınmasına rağmen yargı sürecine tutuksuz devam edilmesi ama meslektaşlarımızın haklarında somut kanıt olmadan tutuklu kalması gibi vicdana sığmayan tablolar ortaya çıkıyor.

Önceki cumhurbaşkanı Abdullah Gül dün gazetecilerin tutuksuz yargılanmasından yana olduğunu tekrarladı. CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu daha başından beri aynı şeyi söylüyor. Aynı şeyi siyasiler, milletvekilleri için de söylüyor.

İşleyişin nasıl yürüdüğünü az önce anlatmaya çalıştık.

Bu işleyiş kaynağını yasalardan değil, iktidardaki görüşün baskınlığına göre değişen politik-psikolojik atmosferden alıyor. Bu zinciri, eğer kırmak isteniyorsa kırmanın yolu siyasetten, siyasi otoriteden geçiyor: Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'dan Adalet Bakanı Abdülhamit Gül'e kadar siyasi yetki kullananların ortada somut suç kanıtı olmadan tutuklu yargılama yapılmaması gerektiği yolunda yapacakları açıklamalar ve bu yönde uygulamalar ancak bu kısır döngüyü kırabilir.

Tabii isteniyorsa ve Türkiye'nin içeride daha adil, dışarıda daha itibarlı olması için gerekiyor; gazeteci, yazar tutuklamalarının –somut suç kanıtı olmadıkça- son bulması gerekiyor.